

(המשך מעמוד 7)

פצוע וסיפורי הווועה שלו, חולה-חולה ותיאוריו המחרדים. לעיתים, מתוך קהות-חוש, יש הרגשה משונה כמו באינפלציה. כשיש אינפלציה הכסף מאבד את ערכו. כך, כששומעים בזמן קצר כליכך הרבה סיפורי-ווועה, הם מאבדים את זהותם. אך כל סיפור היה מוצע בפני עצמו.

מחוץ לשערי-הכניסה של בית-החיר לים עומדים החיילים, נשקם ניצב לגוף, והם מטילים את איתם ומראם על כל תושבי עזה. כמיספר האנשים שדיברנו איתם באותו היום, כך מיספר סיפורי-הווועה ששמענו. כל אחד והסיפור שלו, כל אחד ומה שראה כמו עיניו, שמע כמו אוזניו, עבר על גופו.

הם לא הניחו לנו לצאת בקלות מבית-החולים. הם הלכו אחרינו והמי שיכו לספר את סיפוריהם באוזנינו. אולי משהו יקשיב להם, אולי משהו יכין שגם פה מדובר בבני-אדם, באימרת, באבות, בילדים. "איזה מין חיים אלה?" אמר לנו אדם שהלך אחרינו עד למכונית, "איזה חיים יש לילדים שלי? איזה לידות יש להם? בואו ותראו כמה הם משחקים, הם

משחקים כובל! זה לא חיים. מה אני יכול לתת להם? הכל זבל!"

איש לא יועמד לדין

פירסום האירועים שהיו ביום ה' שישי בבית-החולים שיפא בעזה התעכב בשבוע. בתגובה עליהם מסר דובר-צה"ל כי כמשך כל ימי-האירועים הפך בית-החולים למוקד של התרחשויות. לדיברי הרובר הירכו צעירי השבאב לבוא לבית-החולים, נהגו לחיטוף את גופות ההרוגים, ונוכחותם במקום הפריעה לעבודה התקינה של בית-החולים ושל הצוות הרפואי.

לפי תגובת הרובר, במשך כל אותם הימים ניסה צה"ל להשליט סדר בבית-החולים, ולאפשר את המשך העבודה והטיפול הרפואי בחולים ובפצועים, ללא הצלחה יתרה. כיום השישי, לפי תגובת הרובר, באו לחצר בית-החולים מאות צעירים. רופאי בית-החולים שיפא התקשרו עם צה"ל וביקשו שצה"ל יתערב כדי להשליט סדר במקום. כשהגיעו החיילים לאזור בית-החולים, ניתר עליהם מטח של בקבוקי-בערה, מאות נקברו קים, לדיברי הרובר. הצבא נכנס כנחו

יד ורגל פצוע שסיפר כי מהמכות שקיבל מן החיילים נשברו לו יד שמאל ורגל שמאל. כמוהו, שבירי-איברים, היו בי-בית-החולים שיפא פצועים רבים, ולטענת כולם קיבלו מכות מהחיילים.

לחצר בית-החולים, כשלחיילים היו הוראות ברורות שלא לירות בתוך שטח בית-החולים עצמו. היורים היחידים היו קצינים בכירים, והראייה היא שבאותו האירוע נפצעו מיריות רק שני פלסטינים. הרברים התבררו בתחקיר שנערך בצה"ל אחרי האירוע.

תוך כדי עימות אלים בין חיילי צה"ל לבין הצעירים הפלסטינים, ברחו חלק מהצעירים לתוך המחלקות. חלקם מיהרו, לדיברי הרובר צה"ל, ללבוש חלוקים לבנים של הצוות הרפואי, אחרי רים לבשו פיגמות ונכנסו לתוך המיטות, כשהם מעמידים פני חולים ואפי שר היה, כך לפי התחקיר של צה"ל, להריח מהם את ריח-הווועה, מכיוון שרק רגעים ספורים קודם לכן השתתפו באופן פעיל בהפגנה הסוערת בחצר. בלהט הקרב והעימות בין שני הצדדים נפצעו צעירים אחדים. וחלקם, קצת יותר מ-30 איש, נלקחו למעצר. דובר-צה"ל אישר כי הצבא לקח את תעודות-הזהות של הפצועים מן העימות עם החיילים. הוא הסביר כי זוהי הדרך היחידה לדאוג לכך שאנשים אלה יתייצבו לחקירה, אחרת אי-אפשר למצוא אותם ורבים מהם אינם באים גם כשמוזמנים אותם. צעירים אלה, שתעודות-הזהות שלהם נלקחו, יצטרכו להת-

על השולחן, היתה מונחת ערימת תיקי-קרטון צהובים ורודים. וכך התנהלו המישפטים: השופט קורא את שמות הנאשמים. הללו קמים ממקומם על ספסלי-העץ

עדים מעיר אחרת בתוך חצי שעה? איפה הצדק? הם מתחילים ומסיימים את כל המישפטים באותו היום. לפעמים מתחילים במישפטים כ-8 וחצי בבוקר ומסיימים אותם כ-9 בערב."

רובה. היא הירכתה, באותו היום, לש" לוח חיוכים לכל עבר. כל המכובדים האלה נמצאים בחלקו הקידמי של אולם-המישפט, ומופרדים מחלקו האחורי של האולם במעקה-עץ מסורג.

מאחורי המעקה שלוש שורות של ספסלי-עץ, שהיו באותו הבוקר מאוכלסות בנאשמים שהמתינו לתורם. ליד דלת היציאה מן האולם יש ספסל נוסף, ועליו ישבו שני חיילים נוספים במדים. לשניהם היה מונח הנשק על הכרעיים.

הגענו לאולם-המישפט בשעה 11 וחצי לפני הצהריים. באותו היום הוריעו כל עורכי-הדין של רצועת-עזה כי הם שובתים וכי לא יגיעו לבתי-המישפט. השביתה, כך אמרו, היא לאות-מתאה על אופן ניהול המישפטים, ותימשך עד להודעה חדשה. "לפני ימים אחדים" סיפר אחד מעורכי-הדין שהובילו אותנו בכומר גיתם לבית-המישפט, "ייצגתי נאשם במישפט. את כתב-האישום ואת חומר-הראיות לאותו המישפט קיבלתי רק באותו הבוקר, וזה לא היה דבר יוצא דופן. כך זה תמיד. כשביקשתי מהשופט ארכה כדי לזמן את עדי-ההגנה, נתן לי השופט חצי שעה. איך אפשר להזמין

כל מישפט - 5 דקות

מישפחותיהם של הנאשמים. רובם נשים בשמלות כהות מסורתיות, שמישפחות לבנות לראשיהן. הן ממי-תינות לעיתים קרובות משעות הבוקר המוקדמות ועד שעות הערב המאוחרות, כדי לדעת מה עלה בגורל בניהן, בעליהן, אחיהן.

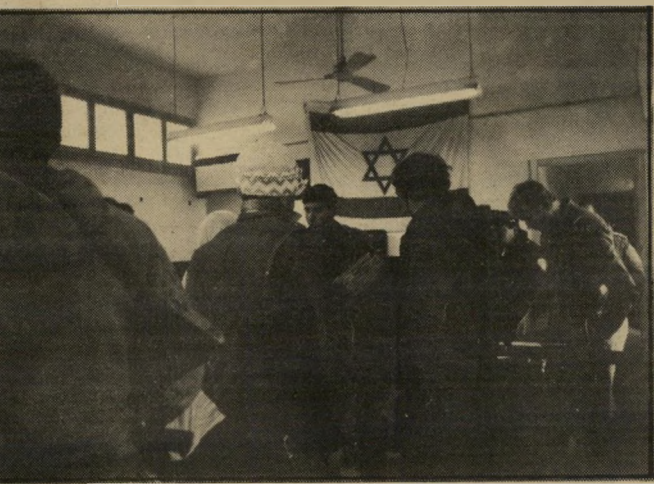
מיסדרון אפל, שהצבע האפור מת-קלף מקירותיו, מוביל לתוך אולם-המישפט. האולם עצמו הוא חדר ממוצע בגודלו. מאחורי השופט פרוש על הקיר דגליה-מדינה. דגל שני ניצב מימין הרוכן על עמוד עץ. התובע הצבאי יושב משמאלו של השופט ובחזית יושב חייל צעיר, כנראה דרווי, המשמש כמתורגמן, כפקיד-עזר של בית-המישפט וכאיש המספק לנאשמים מול שוברי-התשלום לקנסות השונים. אולם יושבת חיילת בשרות סדר, לבושה במדי-זרוע כהים, שעל זרועה תלוי

כאחד משני האולמות של בית-המישפט הצבאי בעזה, התנהל ביום הראשון יום-דינונים רגיל, סתם יום של חול.

בית-המישפט הצבאי בעזה מוקף בחומה גבוהה, שממנה אפשר לראות רק את גגו של הבניין. בחומה קבועים כמה שערי-ברזל, אטומים גם הם. מעל החומה יש גדרית-לדוקרני, המונע בריחתם של צעירים ואסירים ומונע מן הצד השני, את כניסתם פנימה של בני-מישפחה, קרובים וידידים אחרים.

מאחורי שער הברזל הגדול ניצב שטר, המאפשר רק את כניסתם של מי שבידיהם הזמנה רישמית להופעה בבית-המישפט. אלה הם, ברר-כלל, רק הנאשמים למיניהם.

מחוץ לבניין בית-המישפט, בכביש רחבי-דיים, מתאספים מדי בוקר בני-

בית המישפט אולם בית-המישפט הצבאי בעזה. על הקיר מאחורי דוכן השופט פרוש דגל ישראל גדול, וליד דוכן השופט דגל נוסף. באולם-המישפט נוכחים חיילים חמושים.

של הקהל ומתייצבים לפני מעקה-העץ מול השופט. הוא שואל אותם אם הם יודעים מה נאמר בכתב-האישום. אחרי תשובה לא-ברורה, הוא קורא: "אתם נאשמים בכך שבתאריך 18.1.86 הסירה שלכם, מיספר 2661, נמצאה במרחק של 2 מיל מערבית לעזה ללא רשיון-דיג, ואתם נתפתם עלי-די סירה של חיל-הים." "הבנתם כמה מאשימים אותכם?" נאשמים: "כן." שופט: "זה נכון שתפסו אתכם?" נאשמים: "לא נכון." שופט: "מה אתה רוצה להגיד?" נאשם: "היה לנו רשיון-דיג." שופט: "אבל לפי הרשיון מותר לכם לדרג בגבולות מסוימים." נאשמים: "תפסו אותנו במקום שמו-תר." שופט: "היה לכם מצפן בסירה?" נאשמים: "אין." שופט: "אז איך אתה יודע? הסתכלת על התבית שבחוף, נכון? של מי הסירה?" נאשם: "של אח שלי." שופט: "איפה הרשיון? יש לך?" נאשם: "בבית." שופט: "בית-המישפט ירדה את הדיון להוכחות, ואז יבוא האיש מחיל-הים שתפס אתכם והוא יעיד אם הייתם במקום שמו-תר או במקום שאסור, הבנתם?" נאשמים: "בסדר." שופט: "תלכו הביתה, תקבלו הודעה."

וכך הוריד אותנו עורך-הדין העותי כפתח בניין בית-המישפט, ולא נכנסו איתנו פנימה. כשישבנו באולם הוריד השופט את מישקפיו, הביט בנו, ובעיקר באורי אבנרי, ושאל: "לאיזה כבוד זכינו בנוכחותך?" הסברנו שרק באנו להתרשם ולראות, והמישפטים נמשכו. יתכן שנוכחותנו במקום שינתה מעט את האווירה. כתב-אישום ממוצע הוא דף-נייר המודפס בסטנסיל, שבו יש מקומות ריקים למילוי התאריך, שמות הנאשמים, פרטים ספציפיים של האירועים המיוחסים. יש בכתב-האישום הסטנדרטי הזה ארבע עבירות אפשריות, אפשר לבחור באחת מהן, בשתיים, בשלוש, או בכלן. העבירה הראשונה היא פעילות נגד הסדר הציבורי. השנייה היא השתתפות בתהלוכה או באסיפה. השלישית היא הפרעה והרביעות תקיפת חייל. למשל: "פעילות נגד הסדר הציבורי, עבירה לפי סעיף 68 לצו בדבר הוראות-ביטחון. פרטי העבירה: הנאשמים) הנ"ל, בתאריך..... או כסמוך לכך ב..... עשה/עשו מעשה הפוגע או עלול לפגוע בשלום הציבור או בסדר הציבורי בכך ש....." מאחורי דוכן השופט ישב גבר בשנות ה-40 לחייו, בעל תיפוף קצוזה. הוא הרכיב מישקפי-קריאה, והיה לבוש במדים מגוהצים, שדרגות סגן-אלוף עיטרו את כתפיהם. לצידו,

של הנאשמים. לקרובי-מישפחה אין מתירים, בדרך-כלל, להיכנס לאולם-המישפט. גם כשאורך המישפט עד השעות המאוחרות, ממתנות האמהות בסבלנות. ליד בניין בית-המישפט הצבאי בעזה ממתנות מדי יום מישפחותיהם